

Resumé

Tato diplomová práce se zabývá problematikou újmy na zdraví v českém právním řádu dle stávající právní úpravy v občanském zákoníku a úpravy v novém občanském zákoníku.

Práce je rozdělena do šesti kapitol. První kapitola obsahuje základní úvod do problematiky právní odpovědnosti. Druhá kapitola podává výklad k jednotlivým předpokladům vzniku odpovědnosti za škodu a popisuje některé změny, které přináší nový občanský zákoník do těchto právních institutů. Třetí kapitola řeší některé obecné instituty s náhradou škody související, jako je způsob a rozsah náhrady škody a promlčení nároků na náhradu škody opět s ohledem na nový občanský zákoník. Čtvrtá kapitola se věnuje jednotlivým imateriálním nárokům při škodě na zdraví a životě, které dnes nalezneme v občanském zákoníku, mezi něž patří bolestné, náhrada za ztížení společenského uplatnění, náhrada za usmrcení blízké osoby a zadostiučinění poskytované při zásahu do práva na ochranu osobnosti. Předmětem této kapitoly je také problematika odškodňování imateriální újmy a určování výše odškodnění. Pátá kapitola obsahuje výklad k jednotlivým imateriálním nárokům dle nového občanského zákoníku. V šesté kapitole jsou shrnuty základní změny, které nový občanský zákoník přináší, dále obsahuje vlastní hodnocení celé problematiky a aktuální otázky s ní spojené.

Nový občanský zákoník přináší do této oblasti řadu velkých změn. První z nich je zrušení paušálních částek za usmrcení blízké osoby. Další podstatnou změnou je zrušení bodového ohodnocení bolesti a ztížení společenského uplatnění. Určení výše odškodnění za tyto újmy bude na volné úvaze soudů, kterým nový občanský zákoník dává jako jediná měřítko princip slušnosti a princip plné náhrady způsobené újmy. Z toho důvodu se také kapitola pojednávající o imateriálních nárocích v novém občanském zákoníku zabývá dalšími principy, které vyplývají ze současné judikatury a které budou zřejmě nadále aplikovány při určování výše odškodnění. Dále nový občanský zákoník rozšiřuje výčet imateriálních nároků a umožňuje odškodňovat sekundární oběti nejen za újmu způsobenou smrtí blízké osoby, ale také za zvlášť závažné ublížení na zdraví. Zcela novým je ustanovení, které umožňuje reparovat imateriální újmu za určitých okolností komukoliv, kdo újmu primárního poškozeného pociťuje jako osobní neštěstí.

Cílem této práce je poskytnout ucelený pohled na odpovědnost za imateriální újmu v oblasti újmy na životě a zdraví v obou právních úpravách.